

Stanovisko školitele k disertační práci

Mgr. Boris Stoklas:

Začiatok hospodárskej krízy Rímskeho impéria v konfrontácii s nálezmi antoniniánov v 2.–3. storočí po Kristovi na území Čiech, Moravy, Slovenska, Horného a Dolného Rakúska a Maďarska.

Katedra archeologie FF, Univerzita Hradec Králové 2020

textová část: 256 str., katalógová část: 453 str., přílohy: mapy, obrázky, CD příloha – databáza

Boris Stoklas absolvoval magisterské studium archeologie na Filozofické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě v roce 2013. V následujícím roce pracoval jako technický pracovník pro archeologickou společnost Via Magna s.r.o. při výzkumu Bratislavského hradu. Vedl rovněž občanské sdružení S.C.E.A.R zabývající se living history, resp. římskou armádou. V letech 2015–2020 byl doktorandem v prezenční formě studia v oboru archeologie na Filozofické fakultě UHK. V současné době pracuje jako numismatik ve Slovenském národním muzeu v Bratislavě.

Během doktorského studia se B. Stoklas podílel na archeologických výzkumech v rámci Specifických projektů FF UHK v Jevíčku. Účastnil se mezinárodních protohistorických konferencí Archeologie barbarů a specializovaných numismatických symposiích. Je autorem devíti publikací s tematikou římské numismatiky.

Disertační práce Borise Stoklase je výsledkem pětiletého výzkumu římských mincí ve středoevropském teritoriu, resp. na území osídleném polabskými Germány a ve středodunajských provinciích. Speciálně se ve své disertaci zabývá nálezy antoninianů, tedy hlavním stříbrným nominálem 3. století. Název antoninianus je přitom až novodobým označením, které zavedli němečtí numismatikové v 19. století.

Autor si v disertační práci stanovil ambiciózní cíle, a to, jak se projevila hospodářská a politická krize římského impéria ve 3. století na skladbě peněžního oběhu a jaký význam mají nálezy antoninianů v archeologickém kontextu na území středoevropského barbarika a přilehlých podunajských provincií. K tomu vypracoval velmi obsáhlý katalog nálezů římských mincí, z toho jen antoninianů je přes dvacet dva tisíc.

V disertaci se důkladně zabývá metodikou zpracování nálezů římských mincí a dosavadním stavem poznání. Důležitý je doktorandův pokus o rozpracování synchronizace archeologické relativní chronologie a numismatické periodizace. Podrobně se věnuje významu nálezů římských mincí na sídlištních labskogermánských lokalitách ve starší době římské. Práce obsahuje celý komplex různých aspektů studia římských mincí včetně řešení aktuálních problémů. Autor prokázal, že se v problematice velmi dobře orientuje. Možná se měl více a důkladněji zaměřit na menší okruh problémů s vlastními konkrétními výsledky.

Výsledky numismatického výzkumu obsahují osmá a devátá kapitola. V nich se soustředil na význam mincovních depotů, na nálezy mincí galského císařství ve

středoevropském barbariku, na transformaci oběhu mincí u Svěbů, na problematiku výskytu mincí v římských stavebních objektech na území naddunajského barbarika a na konfrontaci pramenů numismatických a archeologických v rámci obchodních kontaktů, resp. římských importů. U této výzkumné otázky si vybral jen některé kategorie, které mají vyšší vypovídací schopnosti, tj. terra sigillata, raetská keramika a emailované spony.

Namísto desáté závěrečné kapitoly (Trvalé následky krízy z 2. tretiny 3. storočia – cesta k nástupu novej rímskej meny) bych raději viděl závěrečné shrnutí s dosaženými výsledky. Ty jsou v práci zjevné, ale jsou rozdrobeny v jednotlivých dílčích kapitolách. Jedním z přínosů práce je návrh pěti, resp. devíti stupňové numismatické periodizace pro území osídlené svěbskými kmeny a pro středodunajské provincie, a to od římské republiky po polovinu 5. století, tj. do vlády císaře Valentiniana III.

Po celou dobu doktorského studia přistupoval B. Stoklas k tématu své práce, ale i k dalším povinnostem zodpovědně. Pravidelně konzultoval se svým školitelem a celé jeho pětileté doktorské studium je možno považovat za vzájemně obohacující se. Doufám, že i po úspěšně vykonané obhajobě bude tato spolupráce pokračovat. Profesionálních archeologů-numismatiků se specializací na antické, resp. římské mincovnictví je na území bývalého Československa jako šafránu. A jelikož nálezů římských mincí v posledních letech enormně přibývá, nemusí se bát o nedostatek práce.

Disertační práci mgr. Borise Stoklase doporučuji k obhajobě.

Doc. PhDr. Eduard Droberjar, Dr.
Katedra archeologie FF UHK

V Hradci Králové 22. 6. 2020